

Dacă ar fi să se facă inventarul invențiilor umane folosite pentru apărare sau pentru distrugere pe timpul războaielor purtate de-a lungul istoriei vom putea constata că acestea sunt mai multe și mai ingenioase decât cele folosite în viața de zi cu zi. Aceasta pentru că războiul a fost prezent pretutindeni încă din cele mai vechi timpuri și a izbucnit din cele mai simple motive. Așadar, apărarea orașelor se făcea din spatele zidurilor groase ale cetăților înconjurate de șanțuri de apă greu de trecut și de alte fortificații înaintate.

În cazul unei campanii de invadare a teritoriilor unui stat rival armatele trebuiau să treacă peste cursuri de apă pe poduri vremelnice îndeajuns de rezistente, trebuiau să poată ataca zidurile înalte ale cetăților cu turnuri de asediu din lemn și să construiască tabere temporare și drumuri. Toate aceste construcții ingenioase erau lucrări inginerești specializate făcute de luptători la începuturi și apoi de trupe special destinate care acumulasă experiențele campaniilor anterioare, găsind soluții din cele mai neobișnuite pentru a realiza surprinderea adversarului și câștigarea războiului. Primele armate care au destinat trupe pentru aceste lucrări au fost cele romane și cele chineze care au construit mașini uriașe de asediu (catapulte, berbeci și turnuri de lemn).

*Independența
prin Cultură*

Românii au fost renumiți pentru construirea taberelor fortificate din lemn și drumurilor pavate pentru legiunile lor dintre care multe sunt încă folosite și astăzi. După apariția prafului de pușcă în secolul al XIV-lea și a primelor forme de explozibili aceste trupe au preluat în sarcina lor și această descoperire năpraznică. Astfel, după o evoluție de mii de ani, unitățile militare specializate în efectuarea unor lucrări de inginerie, fie în scopuri ofensive, fie defensive sunt trupele de geniu.

În prezent, unele dintre cele mai importante atribuții specifice trupelor de geniu sunt realizarea de lucrări de apărare, cum ar fi tranșee, forturi sau adăposturi, deschiderea de căi de comunicații prin construirea și întreținerea drumurilor, podurilor, inclusiv a căilor ferate, esențiale pentru mobilitatea militară și a altor infrastructuri necesare transportului de trupe, cercetarea câmpurilor minate și identificarea și neutralizarea dispozitivelor explozive și a altor capcane improvizate, distrugerea munițiilor neexplodate, asigurarea facilităților necesare operațiunilor militare, precum și asistență în operațiuni de salvare prin intervenția în situații de urgență, cum ar fi dezastre naturale sau accidente, pentru a oferi sprijin în salvarea victimelor.

Trupele de geniu din Armata României au evoluat în pas cu necesitățile războaielor la care România a participat, iar momentul înființării lor a fost declanșat de necesitățile impuse de dezvoltarea și modernizarea organismului militar românesc, conjugate cu cele ale economiei naționale. De la înființarea lor, trupele de geniu, în paralel cu desfășurarea pregătirii militare, au participat în proporții mereu crescânde la construirea unor mari obiective militare și economico-sociale, precum

Trupele de Geniu

și la pregătirea teritorială pentru nevoile de apărare. Astfel, geniștii au participat efectiv la executarea unor lucrări de utilitate publică și a unor obiective economice, activitate care s-a împletit armonios cu activitatea de instrucție și de pregătire militară a efectivelor.

Momentul creării armatei române moderne de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza a impus ca noul stat major al armatei să pună bazele unor specialități noi, cum a fost și arma geniu, prin crearea în Moldova a primei subunități române Batalionul 1 Geniu, în urma aprobării dată la 31 mai 1859 de domnitor pe Raportul Consiliului de Miniștri nr. 1902.

Un an mai târziu, s-a înființat un al doilea batalion în Țara Românească. Aceste batalioane de geniu ale oștirii române aveau fiecare un efectiv de 1000 de militari, organizat în patru companii. În anul 1868, cele două batalioane de geniu existente erau formate din câte un pluton independent și patru companii de săpători. Dificultățile financiare au impus însă în 1871 contopirea acestor trupe într-un singur batalion, având după 1873 o companie de „minari” cu o secție de topografie și 3 companii de săpători.

În organica armatei române exista de asemenea, o companie de pontonieri și o companie aerostații. În ajunul războiului de independență, organizarea batalionului de geniu a devenit mult mai complexă, cuprinzând un stat major, un pluton independent, o școală de pregătire a trupeii geniuului și cinci companii (patru de săpători minari și una de pontonieri). Fiecare companie de săpători minari cuprindea o secție de telegrafie și trei secții de săpători minari și lucrători de căi ferate.

Pe lângă instrucție, trupele de geniu au participat la executarea de lucrări la diferite unități militare, la construirea de cazărmi, spitale, ateliere, depozite, remize, tabere pentru instrucția întrunită a trupelor precum și la ridicarea unor obiective ale economiei naționale. În timpul războiului de independență din 1877-1878, printre misiunile importante pe care le-au îndeplinit au fost lucrările de fortificații executate pe malul Dunării în sectoarele Calafat, Ciuperceni, Poiana Mare, Rast, Bechet, Corabia și Izlaz, întinderea podului de vase peste Dunăre la Siliștioara-Măgura între 14-31

august 1877, organizarea și executarea lucrărilor de fortificații din zona Plevnei și asigurarea comunicațiilor pentru nevoile trupelor românești și rusești din zonă.

Prin crearea primului regiment de geniu în 8 aprilie 1882, în urma contopirii celor două batalioane independente existente s-au creat premisele organizatorice ale dezvoltării în viitor a armei geniu, armă cu pronunțat caracter tehnic, care-și dovedise pe deplin utilitatea pe câmpurile de luptă pentru cucerirea independenței. În baza decretului nr. 1070 din 27 martie 1884, Regimentul 1 Geniu a trecut la o nouă organizare, având în componența sa patru batalioane a câte patru companii și o companie aerostații.

În anul 1887 arma genului a suferit o modificare substanțială, influențând pozitiv atât activitatea celorlalte arme, cât și a comandamentelor de corp de armată și divizii. Decretul nr. 15 din 8 ianuarie 1887 preciza: „Companiile Regimentului 1 de Geniu se împart pe ziua de 1 februarie 1887 în două regimente de geniu. Întâiul regiment va fi cu reședința la București și al doilea regiment cu reședința la Focșani”. Batalioanele acestor regimente au fost repartizate corpurilor de armată, ceea ce rezolva câteva din problemele principale ale pregătirii de luptă, printre care: specializarea în cadrul armei, pregătirea din punct de vedere genistic a trupelor din celelalte arme, asigurarea unei conduceri corespunzătoare a companiilor de geniu.

Tot în această perioadă, din necesitatea de a rezolva operativ problemele de specialitate pe linie de armă a luat ființă Inspectoratul genului având ca atribuții inspectarea unităților de geniu, a serviciilor de geniu și a tuturor construcțiilor militare și lucrărilor de fortificații. Necesitățile de cadre erau asigurate de cele două școli militare de specialitate, „Școala specială de artilerie și geniu” și „Școala specială de aplicații de artilerie și geniu”, înființată în anul 1881.

Temeinica pregătire de specialitate a ofițerilor geniști români a fost probată de executarea unor lucrări de fortificații de mare amploare, între care: fortificarea cetății București (1882-1899) și regiunea întărită Focșani-Nămoloasa-Galați (1888-1893). Între 1908-1913 au fost luate măsuri pentru perfecționarea organizatorică a armei genului, care cuprindea serviciul de geniu și trupele de comunicații în cadrul cărora se găsea o mare varietate de subunități de specialitate: săpători minari,

Trupele de Geniu

construcții de poduri, pontonieri, căi ferate, telegrafice, aerostații, automobile, secții de porumbei.

Înzestrarea armatei cu mijloace radio, motociclete, automobile și proiectoare a dus la constituirea, în anul 1908 a unei subunități specializate denumită „Compania de specialiști” care a fost transformată în anul 1913 în „Batalionul de specialiști”, care îngloba tot ce era nou în tehnica militară de geniu de la acel moment. La începutul primului război mondial, trupele de geniu erau formate dintr-un regiment de pontonieri, un regiment de căi ferate, cinci batalioane de pionieri și un batalion de specialități cu o companie aerostații.

Pe baza învățămintelor reieșite din primul război mondial, ținând seama și de realizările tehnicii militare pe plan european, de consecințele acestora, au fost luate o serie de măsuri vizând înzestrarea trupelor de geniu cu tehnică nouă și dezvoltarea armeei în general. Dintre lucrările genistice executate de trupele de geniu în perioada interbelică cel mai important este sistemul de fortificații de la granița de vest a țării, acțiune demarată în anul 1936. După al doilea război mondial trupele de geniu au cunoscut diferite modificări și au îndeplinit numeroase misiuni de deminare și distrugere a munițiilor neexplodate.

După anii '50, în urma dotării unităților de geniu cu tehnică nouă, cea mai mare parte de proveniență sovietică, geniștii militari au fost angrenați în proiecte de mare anvergură de construcții: platforme industriale, modernizări portuare, irigații, Transfăgărășanul și Canalul Dunăre-Marea Neagră, metroul bucureștean și dezvoltarea sau întreținerea rețelei de drumuri și căi ferate din toată țara. După 1989 tradițiile armeei geniu ca armă politehnică au fost reluate și s-au creat condițiile pentru modernizarea dotării cu tehnică militară și creșterea aportului lor la întărirea capacității de apărare a țării.

În procesul de reorganizare și restructurare a Armatei României început pentru integrarea în structurile europene și euro-atlanice s-au identificat noi cerințe interne și internaționale și s-au regândit structurile armeei răspunzându-se acestor cerințe. Din necesitatea de a răspunde implicării active și sub aspect militar s-a înființat Batalionul 96 Geniu „Joseph Kruzel” cu scopul de a participa la misiunea IFOR în Bosnia-Herțegovina. Misiunile executate au vizat asigurarea libertății de mișcare pentru trupele multinaționale și populația civilă, acordarea sprijinului genistic general comandamentelor și contingentelor multinaționale, cât și executarea de lucrări în sprijinul comunităților locale din Federația Croato-Musulmană și Republica Srpska.

Odată cu intrarea României în NATO participarea geniștilor români în teatrele de operații a devenit o constantă. Din august 2003 și până în 2007, un detașament de geniu a fost dislocat în teatrul de operații din Irak, iar un număr semnificativ de ofițeri și subofițeri de geniu au îndeplinit funcții în diferite comandamente NATO permanente sau dislocate temporar în teatrele de operații din Afganistan. Experiența activităților în medii de operare internaționale a geniștilor români s-a îmbogățit și ca urmare a participării la exercițiile desfășurate anual în comun cu militarii unor țări partenerie în cadrul unor inițiative regionale. În urma înmulțirii alarmante a amenințărilor specifice din teatrele de operații, în special cu dispozitive explozive improvizate, a apărut o nouă specialitate a armeei geniu: EOD (Explosive Ordonance Disposal).

Specialitatea EOD din Armata României a cunoscut în ultimii ani o dezvoltare impresionantă ca urmare a creșterii amenințărilor specifice din teatrele de operații cărora specialiștii în controlul mecanismelor explozive trebuiau să le facă față. Astfel, în prezent structurile de geniu române sunt alcătuite dintr-o mare unitate Brigada 10 Geniu „Dunărea de Jos”, o instituție de învățământ și instrucție a armeei, Centrul de Instruire pentru Geniu și EOD „Panait Donici”, precum și subunități de geniu aflate în organica altor mari unități și unități operaționale. În afara acestora, Regimentul 70 Geniu din cadrul Forțelor Aeriene este o unitate de geniu care are ca principale misiuni construirea, repararea, amenajarea aerodromurilor, hangarelor, punctelor de conducere a zborurilor, depozitelor de aviație, drumurilor și podurilor. Structurile de geniu joacă un rol important în îndeplinirea funcțiilor de sprijin repartizate Ministerului Apărării Naționale.

Folosirea judicioasă a capacităților de geniu în acțiunile de prevenire, limitare și înlăturare a efectelor dezastrelor este de cele mai multe ori determinantă pentru evitarea pierderilor de vieți omenești sau pagubelor materiale. În același timp, pentru forțele de geniu ale Armatei României, intervenția în astfel de situații constituie o tradiție care, pe de o parte, a generat mare așteptări la nivelul conștiinței comune a populației, iar pe de altă parte, a întărit percepția utilității sau chiar a indispensabilității armatei pentru societate, inclusiv pe timp de pace.

Structurile de geniu au continuat să participe la managementul unor situații de urgențe civile ori de

câte ori a fost nevoie, în special la inundații, dezăpeziri și alunecări de teren, executând lucrări de amenajare a terenului sau puncte de trecere temporare pe poduri construite din pontoane sau pe poduri executate din completul „podului jos metalic pe suportți ficși”. În perspectivă, structurile de geniu vor fi în continuare modernizate, înzestrate cu tehnică și materiale, astfel încât să fie în măsură să asigure interoperabilitatea cu forțele din structurile NATO și sprijinul genistic pentru acțiunile desfășurate de unitățile române, avându-se în vedere sincronizarea concepției de implementare a cerințelor cu procesul de adoptare a conceptelor de transformare a Armatei României.

Col. (r) Antonio Marinescu

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ *Independența
prin Cultură*